

Te kairiri ibukiiia taan kata te mwakuri rinanon te Pacific Engagement Visa (PEV):

Ko na kanga ni karekea te kakoaua iaon am reta ni kateirakeaki ibukin te mwakuri ao tia kamwakuri

? Tera te reta ni kateirake nakon te mwakuri?

Am reta ni kateirakeaki bon te bwai ae kainanoaki ibukinn kanoaan te PEV. N te tai are e reke iai am reta ni kateirakeaki, ko na riai ni katokaa nakon am ImmiAccount Ngkana akea te reta ni kateirake, ao e na bon aki kariaiakaki am visa are ko kanoaia rinanon te PEV.

E aranaki naba bwa te boraraoi ibukin te mwakuri.

Bon tii temanna mai buakoia ake ko kariniia ae na reke irouna te reta ni kamwakuri ke ni kateirake. Are nanona bwa teuare e kata te mwakuri ke buuna ke raona ae kona ni katokaa ana reta ni kateirakeaki nakon te mwakuri.

Te tia kata te mwakuri ma buuna a kona ni karekea te ibuobuoki ibukin te mwakuri man PEV.

✓ Te boutoka ibukin kakoauaan te tia kamwakuri ma te reta ni kateirake nakon te mwakuri

Te PEV e na kona n buokiko n kamatoaa raoi bwa e bon eti raoi te kamwakuri ao te tia kamwakuri naba e ira ana kainibaire te PEV.

Te buoka ibukia taan kata te mwakuri rinanon te PEV e ti mwakuri raoi ma taan kan mwakuri ake a ira ana kainibaire te Department of Foreign Affairs ibukin mwakuri aika irekereke ma te Modern Slavery ao te Prevention of Sexual Exploitation, Abuse and Harassment (Totokoan tangakoakia, bwainikiiriinaia ao kuaakia aomata).

Ko kona ni kanakoa am reta ni butimwaeaki mwakurim nakon te botaki ibukin buokaia taan kakae mwakuri rinanon te PEV. Te buoka aio e na tuoi raoi taian reta ni kamwakuri ao te tia kamwakuri bwa e na kakoaua bwa e tau ibukin te kamwakuri.

Ngkana e tia te tutuo ni kakoaua aei, ao e na reke iroum te reta ni boraraoi ibukin te mwakuri man te buoka ibukia ake a kakaea aia mwakuri rinanon te PEV. Ngkana ko karina am beeba ni bubuti kariaiakan am mwakuri ma tikum (visa), ko bon riai ni katokaa te reta ni boraraoi ibukin te mwakuri anne n ikotaki ma am reta ni kateirakeaki ibukin te mwakuri nakon am ImmiAccount.

✓ Tera ae na riai n rin inanon am reta ni kariaiakaki mwakurim

Taiaoka tuoao raoi am reta ni kamwakuri anne ngkana e ira nanon ana kainibaire te PEV. Irakin nanon ana kainibaire te PEV, ao am reta ni kamwakuri anne ena riai n iai baikai inanona:

- **Aekakin te mwakuri:** Am reta ni kamwakuri e na riai n teimatoa nnem iai ke ena iai te boraraoi ibukin taina ae matoa ibukin te mwakuri ae bwanin ke ae aki bwanin taina (n aron, te boraraoi ibukin 12 te namwakaina ke e nako riki)
 - Reeta ni kateirake ibukin mwakuri aika mai nano (n aron, ae te reta akea raoi matoan tain te mwakuri) a bon aki tau
- **Kaniwanga ma boraraoi** Am reta ni katirakeaki ibukin te mwakuri e na riai n iai inanona tein taian kaniwanga ke te boraraoi ma te tabo nimwakuri ae irekereke ke ni kaineti ma am makuri. Kaniwanga ma ana boraraoi te tabo ni mwakuri bon taian beeba aika a riai iaan te tua ao a kaota ana kainibaire mai nano te

mwakuri, n aron tein te boo ni mwakuri

- Kaniwanga a kona n noraki iaon ana iteraniba te 'Tia tararuaa Riain te Mwakuri' ke te Fair Work Ombudsman (FWO) nte intanete iaon: [fairwork.gov.au/employment-conditions/awards/list-of-awards](https://www.fairwork.gov.au/employment-conditions/awards/list-of-awards)
- Ngkana e kaineti nakoim ana boraraoi te tabo ni kamwakuri, ao nora ana iteranibaa te Fair Work Commission iaon te intanete ae: [fwc.gov.au/work-conditions/enterprise-agreements/find-enterprise-agreement](https://www.fwc.gov.au/work-conditions/enterprise-agreements/find-enterprise-agreement)
- **bwaninin rongorongon te mwakuri:** Te reta ni kateirake n te mwakuri e na riai ni kaira nakoam n am mwakuri, tabem, am tabo ni mwakuri, ao am aoa ni mwakuri
- **bwakabwai ao kainibaire:** Te reta ni kateirake nte mwakuri e na riai n kabwarabwara bwa iraua boom ae na kabwakaaki nakoim, ao aran te kaniwanga ke te boraraoi are kaineti ma ngkoe. Am tia kamwakuri e na riai ni katauraao katootoon te Fair Work Information Statement (FWIS). Ngkana ko anganaki am mwakuri ae iai taina ae matoa, ao ko riai ni karekea naba te Fixed Term Contract Information Statement (FTCIS)
- **Bwaninin rongorongon te tia kamwakuri:** Te reta ni kateirake nakon te mwakuri e na iai inanona ana Australian Business Number (ABN), ma aran ao anga n reitaki ma manatia n kateirake.

Ibukin riki bwaninin rongorongon te reta ni kamwakuri, nora ana iteraniba te FWO iaon te intanete: [fairwork.gov.au/employment-conditions/employment-contracts](https://www.fairwork.gov.au/employment-conditions/employment-contracts)

! Waaki ni kamwamwane ibukin te mwakuri aika a tabangaki

Inanon am tai n kakaea am mwakuri, e kakawaki bwa kona ataia ae iai taan kamwaamwane ibukin karekean te mwakuri. Taan kamwaamwane aikai a kona n kewe n araniia bwa bon taan kamwakuri ke taan kateirake bwa aonga ni anaa am mwane ke rongorongom. Te kabanea n bwai ae kakawaki bwa ko na ururinga bwa ana waaki ni kateirake Australia ibukin te mwakuri e bon aki kabooaki. Ko bon riai n aki kabwakaan te mwane ibukin kateirakeam bwa kona mwakuri.

Taratara raoi ngkana arona bwa ko kaitiboo ma aekaki ni waaki ni babaekanikawai aikai:

Ko tuangaki bwa kona riai moa ni kabwakamwane

Ngkana ko titirakinaki rongorongom ae bwanin nte tai ae rangi ni moantaai imwain raoi teirakem

E roko am reta ni kateirakeaki nakon te mwakuri ae ko bon aki kataia

E reke iroum te reta ni kateirake ae rangi ni bubura iai te boo ao n aki nang kainnanao am tanneiai ke am konabwai iai

Ngkana a roko meeri iroum rinanon te intanete aika man aia akaunti aomata (n aron te Gmail ke te Hotmail) ao tiaki man ana meeri te kambwana. E buretata te kuramwa ao korean taeka bon kaotan naba ae te kamwaamwane

A kairoroiko bwa kona karaoa are a tangiria nte tai ae tawe

A reitaki nakoim rinanon aia iteraniba aomata nte intanete (n aron Facebook ke WhatsApp, n tabetati a kabonganaaki aikai irouia taan kamwamwane i Australia.

Ko riai n taainako n tuoana itera ni baa raoi te kambwana iaon te intanete bwa kona kakoaua ae bon anne raoi te kamwakuri ni koaua. Te buoka ibukia ake a kata te mwakuri rinanon te PEV bon ngaia buokam ngkana ko aki rai koaua n am reta ni kateirakeaki ibukin te mwakuri.

\$= Te tia ni boo mai nano n ana kamwakuri Australia

Ni kabane taan mwakuri i Australia a bon bane n riai ni moa booia mai nano. Aio bon te mwaiti ni boo mai nano ae riai ni kabwakaaki nakon te tia mwakuri ibukin te mwakuri ake a karaoi.

Te boo mai nano e bon nanonaki are te boo imwain ae tauaki te taekiti (te boo imwain te taekiti). Tabeman taan mwakuri a kakaokoro tein booia bwa e nakon tein aia mwakuri, aia ririki ke aia konabwai iaon te mwakuri (n aron te katoto naake a tibwa teirake, taan kataneiai ke ake a reireinia te mwakuri).

Ibukiiia angiiia taan mwakuri, te boo mai nano e kateaki bwa te kaniwanga ibukin katanan aia tabo ni mwakuri ke aia mwakuri. Kaniwanga nako a katan taabo ni mwakuri ma mwakuri ngaia are e kakawaki bwa kona karekea raoi etina.

Ana tia ni boo te aba mai nano e kaineti nakoia taan mwakuri ake aaki katanaki nte kaniwanga ke te boraraoi. Aio te tia ni boo mai nano ae katauraaki man te Tua ibukin te Mwakuri ae Riai 2009 (*Fair Work Act 2009*) ao e rinanoaki man kabooaki ni katoa ririki.

Taan mwakuri ake a katanaki iaan te Kaniwanga ke te booraraoi a riai n reke irouia te boo are mai nano, n ikotaki ma tein te raka ni boo ao bwakamwane riki tabeua ake kanoan aia kaniwanga ke aia boraraoi. Taian tei ni boo aikai a kona riki n raka riki nakon ana tia ni boo mai nano te aba.

Ko kona ni kaotako riki iaon inaomatan te tabo ni mwakuri mai nano ao baika a riai n reke iroum, n ikotaki ma te bwakabwai, te boo ao te mwakuri iaon ana iteraniba te Fair Work Ombudsman: [fairwork.gov.au](https://www.fairwork.gov.au) ke man irakin teuana mai ibuakon ara reirei iaon rongorongon te mwakuri.

Te buoka ibukia taan kakae mwakuri rinanon te PEV e teimatoa ni karaoa ana kaongora iaon te intanete ibukin kamatoaan ao kakoauaan am reta ni kateirakeaki ibukin te mwakuri. Karekea riki bwaninin rongorongon te buoka ibukin te kamwakuri rinanon te PEV iaon [pev.gov.au](https://www.pev.gov.au)

laon ara itera ni baa nte intanete, ko kona ni ukeabai bwaai n mwakuri n ibuobuoki n ikotaki naba ma rongorongon te mwakuri ao rinanin nako tein te CV.